

โหวด เสียงร่ำร้องจากท้องทุ่ง

นำเสนอเมื่อ : 2 ต.ค. 2552

เครื่องดนตรีที่ให้อารมณ์ เมื่อยามได้ฟังแล้วทำให้หวนคิดถึงท้องทุ่งอันเว้งว่าง

เสียงร่ำร้องจากท้องทุ่ง

เครื่องดนตรีที่ให้อารมณ์ โศกเศร้า เมื่อยามได้ฟังแล้วทำให้หวนคิดถึงท้องทุ่งอันเว้งว่าง แห่งแล้ง
ประดุจดังเสียงโอดครวญของชาวอีสาน คงไม่มีอะไรจะเกินโหวด เครื่องดนตรีประเภทเป่าของชาวอีสาน
ที่เรามักจะพบบ่อยๆในวงโปงลาง
ที่มีหน้าเสียงไพเราะเยือกเย็นแต่แฝงไว้ด้วยความรู้สึกนึกคิดของชาวอีสานที่สงบนิ่งและสันติสุข

โหวด เชื่อกันว่า อาจมีพัฒนาการมาจากปี่ต๋อซึ่งชาวอีสานแต่ก่อน
ชอบทำเป่ากันในช่วงฤดูเก็บเกี่ยว หรือไม่ก็หลุดไม้ไผ่ที่ชาวบานนำมาเป่าเพื่อไล่หาคบในช่วงฤดูฝน เมื่อก่อนนั้น
โหวดยังไม่มี การนำมาเป่ากันอย่างแพร่หลาย แต่จะนำมาใช้แกว่ง หรือ แกว หรือ แยก
โดยลูกโหวดจะใหญ่กว่าที่เราเห็นในปัจจุบันนี้และมีจำนวนลูกโหวดประมาณ 5 ลูก
แต่มีขนาดใหญ่เกือบเท่าหัวแม่มือ แต่โหวดปัจจุบันนี้ จะมีลูกเล็กลงมากและมีจำนวน 11-13 ลูก
แต่โดยทั่วไปแล้วมักจะทำเพียง 12 ลูก มีการตกแต่งให้สวยงาม ด้วยการทาหรือพ่นแล็คเกอร์
ผูกด้วยด้ายสีไหมญี่ปุ่น และพัฒนาจนกลายเป็นสินค้าโอท็อปไปแล้วทีเดียว
โหวดเริ่มมาเป็นเครื่องดนตรีอย่างจริงจังเป็นเรื่องเป็นราว เมื่อ นายทรงศักดิ์ ประทุมสินธุ์ ซึ่งอยู่ที่บ้านหนองพอก
อ.หนองพอก จ.ร้อยเอ็ด ได้มีการพัฒนารูปแบบและทำให้มีเสียงที่มาตรฐานสากลขึ้น
จนสามารถนำไปบรรเลงร่วมกับวงดนตรีสากลได้ดังที่เรามักจะได้ยินอยู่เสมอในปัจจุบันนี้
โหวดที่วงโปงลางนิยมเป่ามักจะเป็นระบบเสียงของ เอไมเนอร์ (A minor) ซึ่งประกอบไปด้วย มี ซอล ลา โด เร
ซึ่งเป็นระบบ 5 เสียง แบบดั้งเดิม ต่อมาได้พัฒนาให้มี 7 เสียง นับว่าเป็นภูมิปัญญาของชาวอีสาน
ที่ล้ำเลิศสามารถทำให้เครื่องดนตรีอีสานยกระดับมาเป็นเครื่องดนตรียอดนิยมจนกระทั่งไปถึงต่างประเทศ
ซึ่งจะมีราคาสูงพอสมควร ประมาณ 2,000- 3,500 บาท แต่หากขายอยู่ในประเทศไทยเราก็จะมีราคาประมาณ 180,
250, 350 และ 500 บาท เลยทีเดียว ซึ่งก็สามารถสร้างรายได้ให้ชาวบ้านได้เป็นอย่างดี
เราสามารถพบเห็นโหวดได้ตามทาง บิ๊กซี โลตัส หรือร้านขายของพื้นเมืองภาคอีสานได้
หากสนใจข้อมูลเกี่ยวกับโหวด เราสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมได้ตามเว็บต่างๆที่มีอยู่มากมาย
ส่วนลายหรือเพลงที่นิยมบรรเลงนั้นก็จะเป็นเพลงต่างๆไป หรือ เพลงพื้นบ้านอีสาน ตามถนัด
แต่หากเป็นลายพื้นเมืองดั้งเดิมก็อาจเป็นลาย อานหนึ่งสี่ผูก ลายสาวหยูกแม่ ลายสูดสะแนน
ลายกล่อมลูกซึ่งค่อนข้างหายากและไม่ค่อยมีการเผยแพร่มากนัก ดังนั้นผู้ที่สนใจจะต้องเพียรพยายามค้นหา
เพื่อพัฒนาฝีมือด้านการเป่าโหวดต่อไป

ครูคุณาพจน์ คลธธา

Ponglangprangku@thaicoolmil.com

ค้นคว้าเพิ่มเติมได้ที่

<http://www.isangate.com/entertain/wote.html>